

Generációs különbségek a felnőttképzési módszertanban

Malatynszki Szilárd
Kodolányi János Egyetem

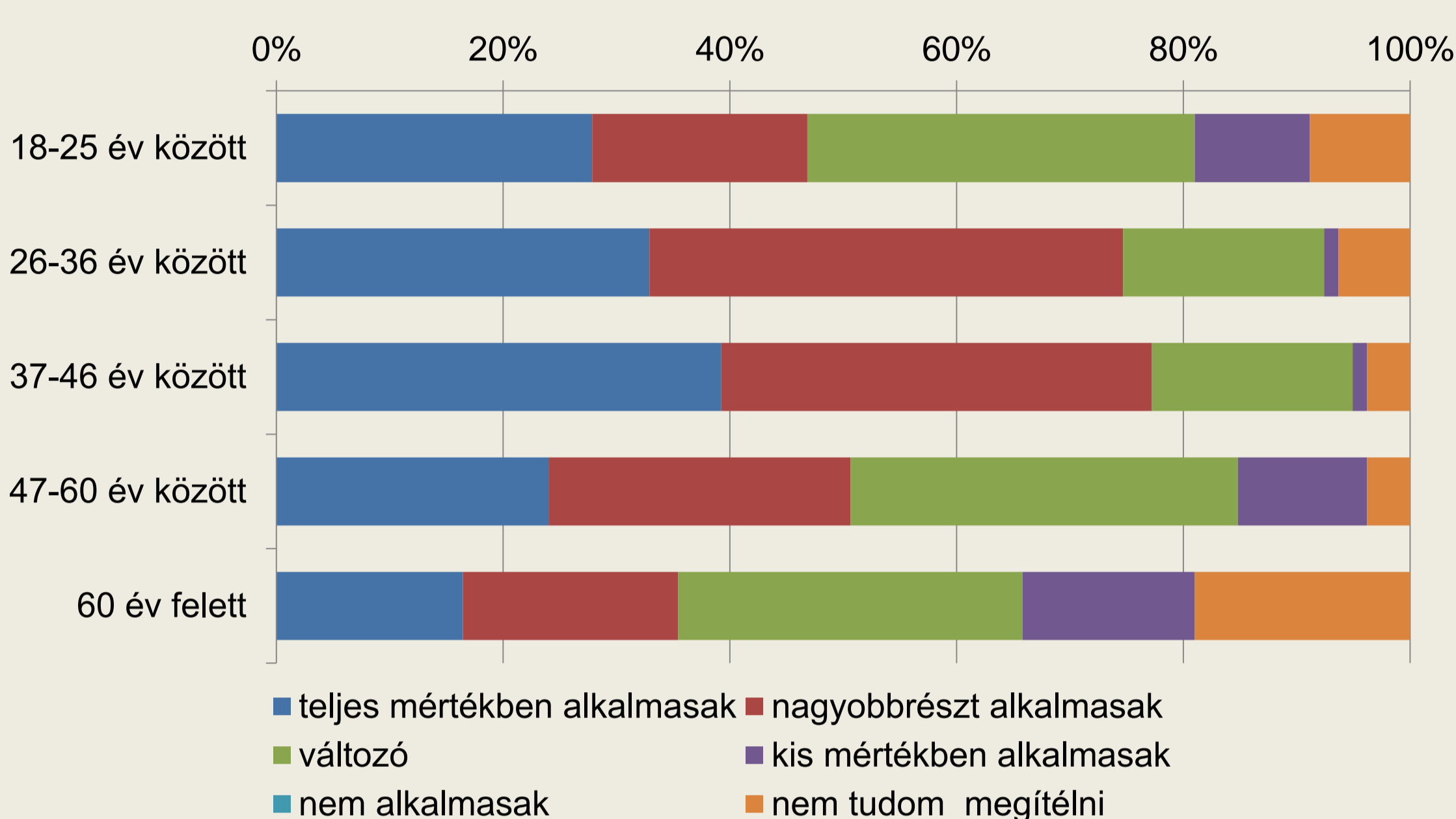
Célkitűzés

Kutatásunkban a felnőttképző intézmények, felnőttképzési szakemberek és a képzésbe bevont személyek nézőpontjait vizsgáljuk annak érdekében, hogy minél nagyobb hatékonysággal tudjuk a digitális technológiát bevonni, segítségül hívni a felnőttképzésben. Vizsgáltuk az intézmények, oktatók felkészültségét és nyitottságát valamint az eltérő generációkat képviselő felnőttképzés szolgáltatását igénybe vevők digitális kompetenciáit és elvárásait is.

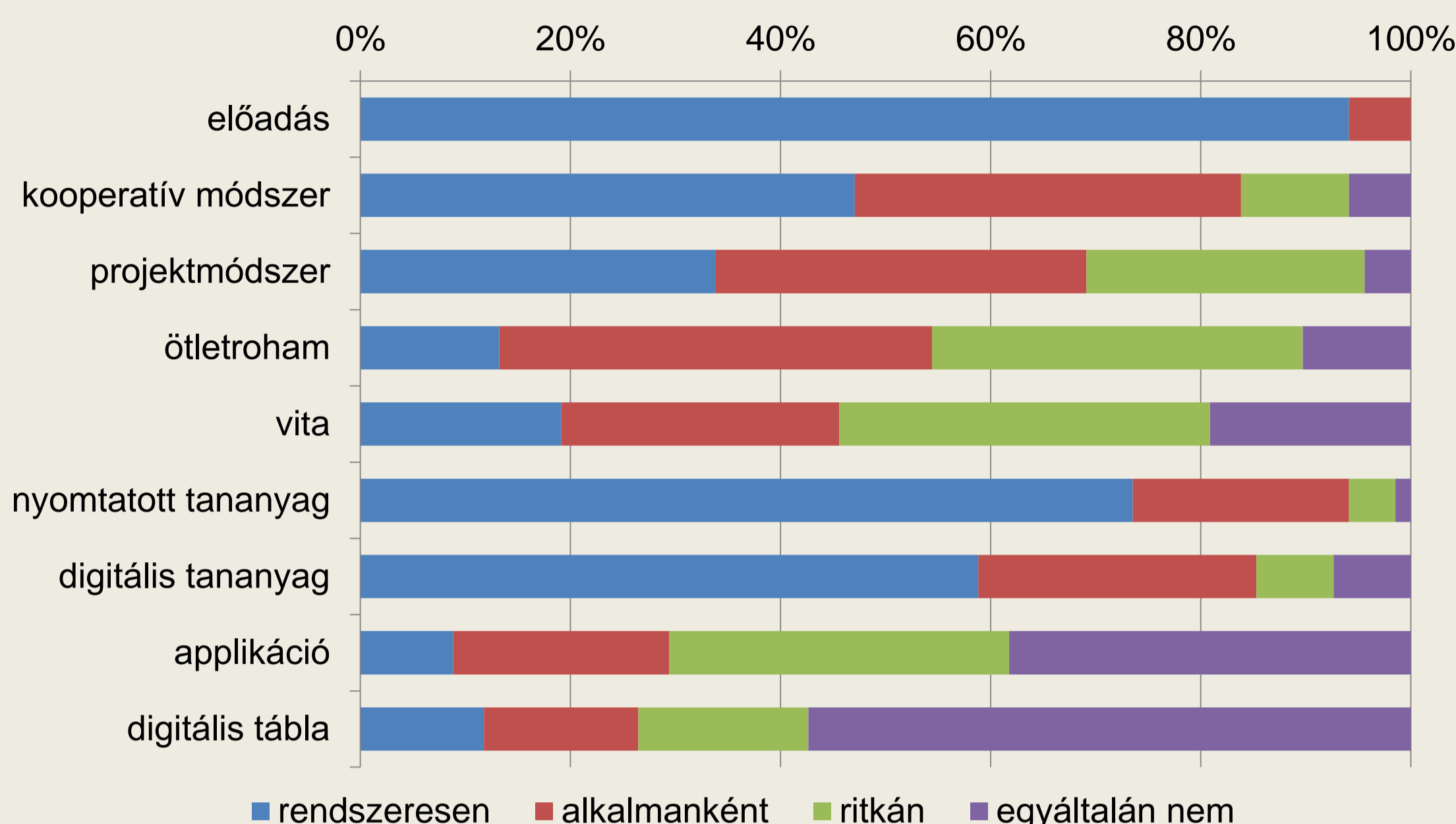
Kutatásunk célja, hogy az iskolarendszeren kívüli képzésben megvizsgáljuk az eltérő generációk tanításának sajátosságait.

E kutatásunkat a Békés Megyei Kormányhivatal Tudományos Tanácsa keretében a hivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya Munkaerőpiaci Osztálya és a Kodolányi János Egyetem folytatta le 2020. novemberétől 2021. áprilisig.

Az oktatói alkalmasság megítélése a felnőttképzésben alkalmazott differenciált oktatás megvalósítására (oktatói válaszok)

Az egyes eszközök, módszerek alkalmazásának rendszeressége a felnőttképzésben

Hipotézisek, módszertan

A felnőttképzésben részt vevő tanulók igénylik a koruknak, képességeiknek, motiváltságuknak megfelelő eltérő módszertan szerinti oktatást, de erre még nincsenek felkészülve a felnőttképzési intézmények és ezt az igényt nem tudják kielégíteni.

A felnőttképzési intézmények nem tartanak lépést a digitális technológiával és nem állnak rendelkezésre az eltérő generációk információgyűjtéséhez szükséges eszközök, módszerek, tananyagstruktúrák.

A felnőttképzés folyamata alatt az oktatók a hagyományos oktatási módszereket alkalmazzák és nem rendelkeznek a felnőttképzési intézmények elektronikus tananyaggal, illetve eszközkészlettel, mely alkalmas volna az eltérő generációk igényeinek kielégítésére.

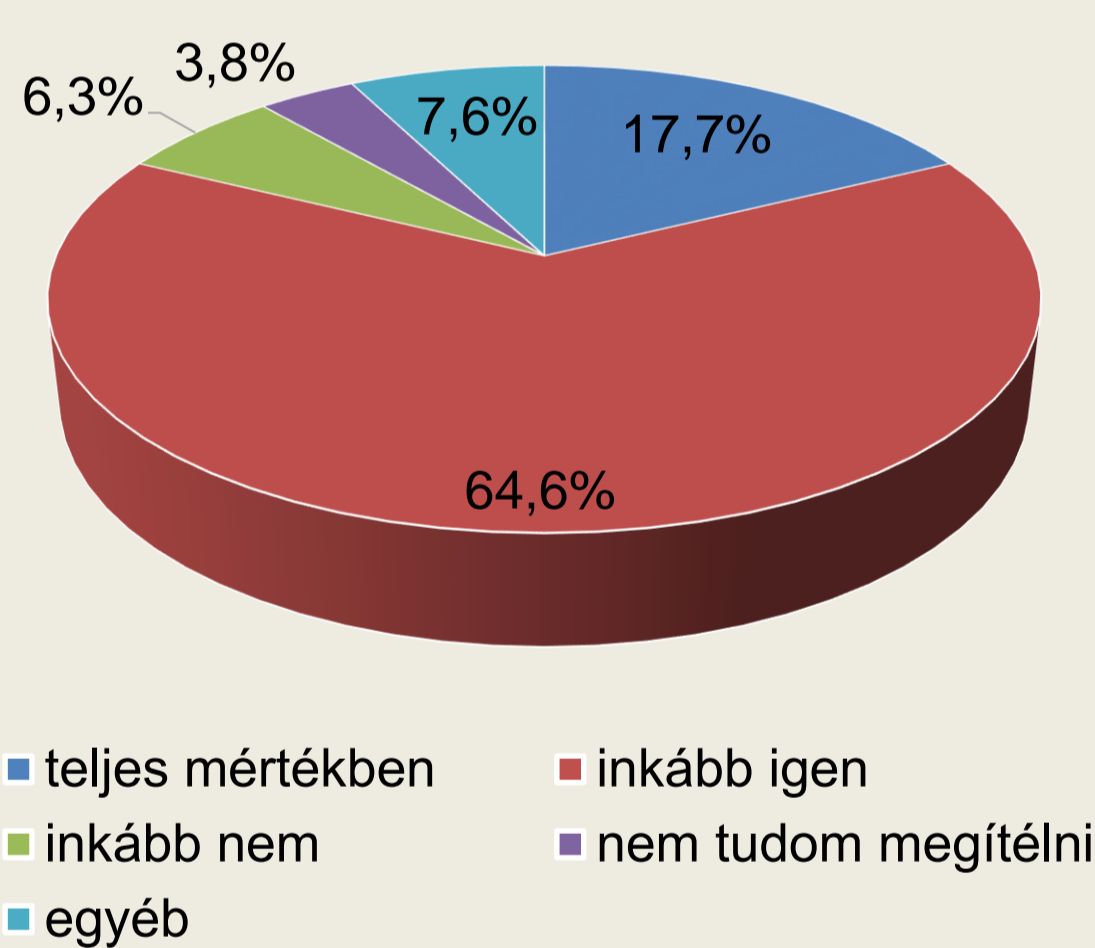
Az életkor előrehaladtával az oktatók egyre kevésbé képesek a differenciált oktatást megvalósítani és egyre kevésbé tartanak lépést a digitális technológiákkal.

Kutatásunkban elektronikus űrlap segítségével kaptunk meg a válaszokat Békés megyében működő felnőttképzési intézmények dolgozóitól, felnőttképzési szakemberektől és a felnőttképzés résztvevőitől. Felnőttképzésben dolgozók közül 68-an, szakértők közül 11-en, míg a felnőttképzésben résztvevők közül 239-en töltötték ki kérdőívünket az eltérő generációk felnőttképzési szokásaira, módszertanaira és eszközeire vonatkozóan.

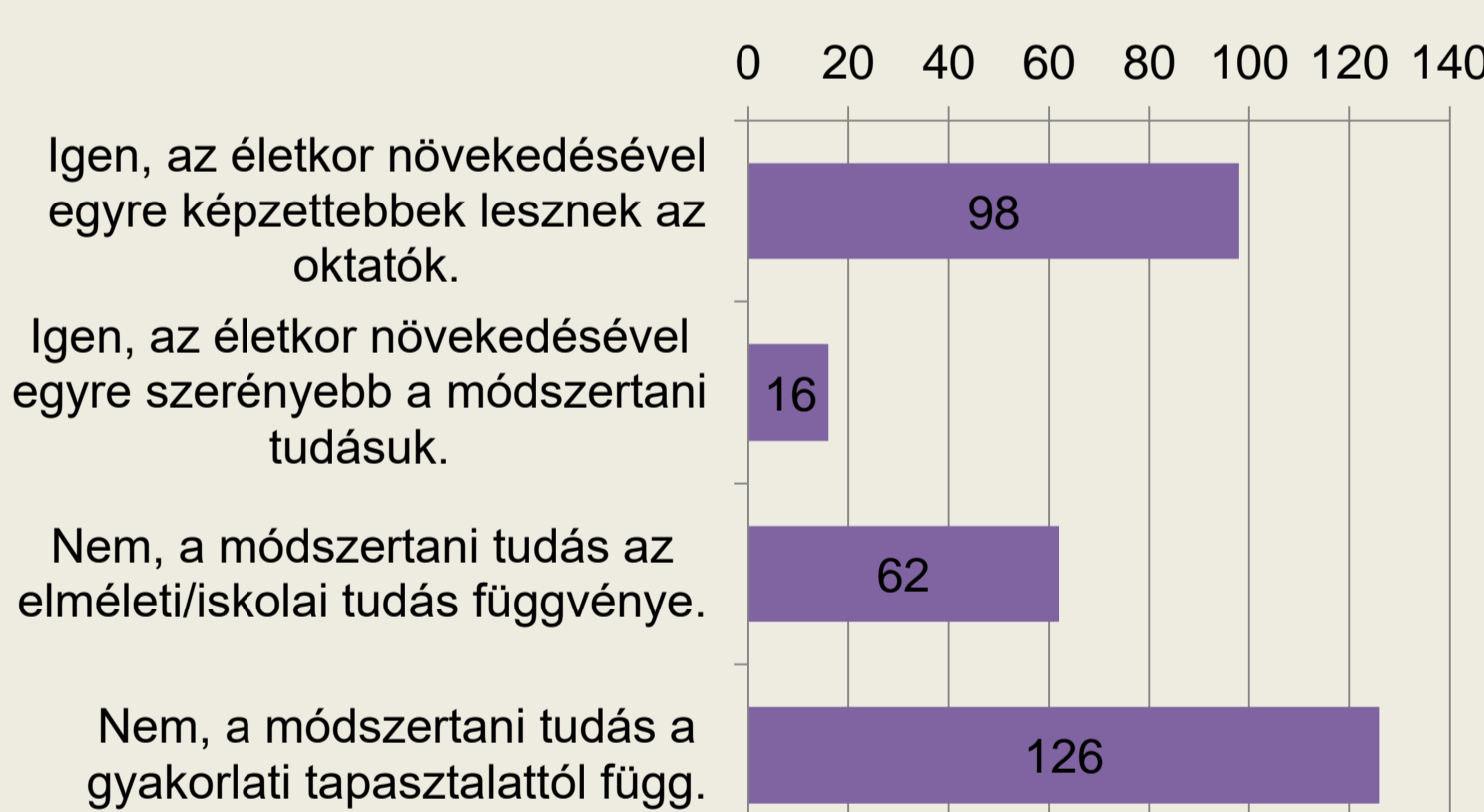
Az X, Y és a Z generációs szakaszokban a meghatározott korosztályhoz tartozók azonos attitűdök, értékek és szervezeti kultúra mentén gondolkodnak, így szeretnék átalakítani az oktatást, munkahelyeket és a kikapcsolódási lehetőségeket is. Ha meg szeretnénk számukra felelni, akkor ezeket az igényeket nem szabad alábecsülnünk. A generációk illeszkedési lehetőségeire nagyobb hangsúlyt célszerű fektetni annak érdekében, hogy ne csak egymás mellett, hanem együtt éljenek.

Kutatásunkkal igyekszünk felmérni azt a hatást is, melyet a negyedik ipari forradalom és a digitalizáció fejt ki. E hatás nem a szakképzésre és a felnőttképzésre egyaránt hatással van, hiszen – jó esetben – az ipar és a szolgáltatóipar változásait minden képzési rendszernek le kell követnie, ha a piaci követelményeknek szeretne megfelelni. A 2019-ben elfogadott Szakképzés 4.0 összefoglalja azokat a tendenciákat, melyeket a digitális technológiák terjedése, a digitalizáció magában hordoz és azokat a lépéseket is, melyek felkészítik a szakképzést és a felnőttképzést a 2030-ig tartó folyamatokra.

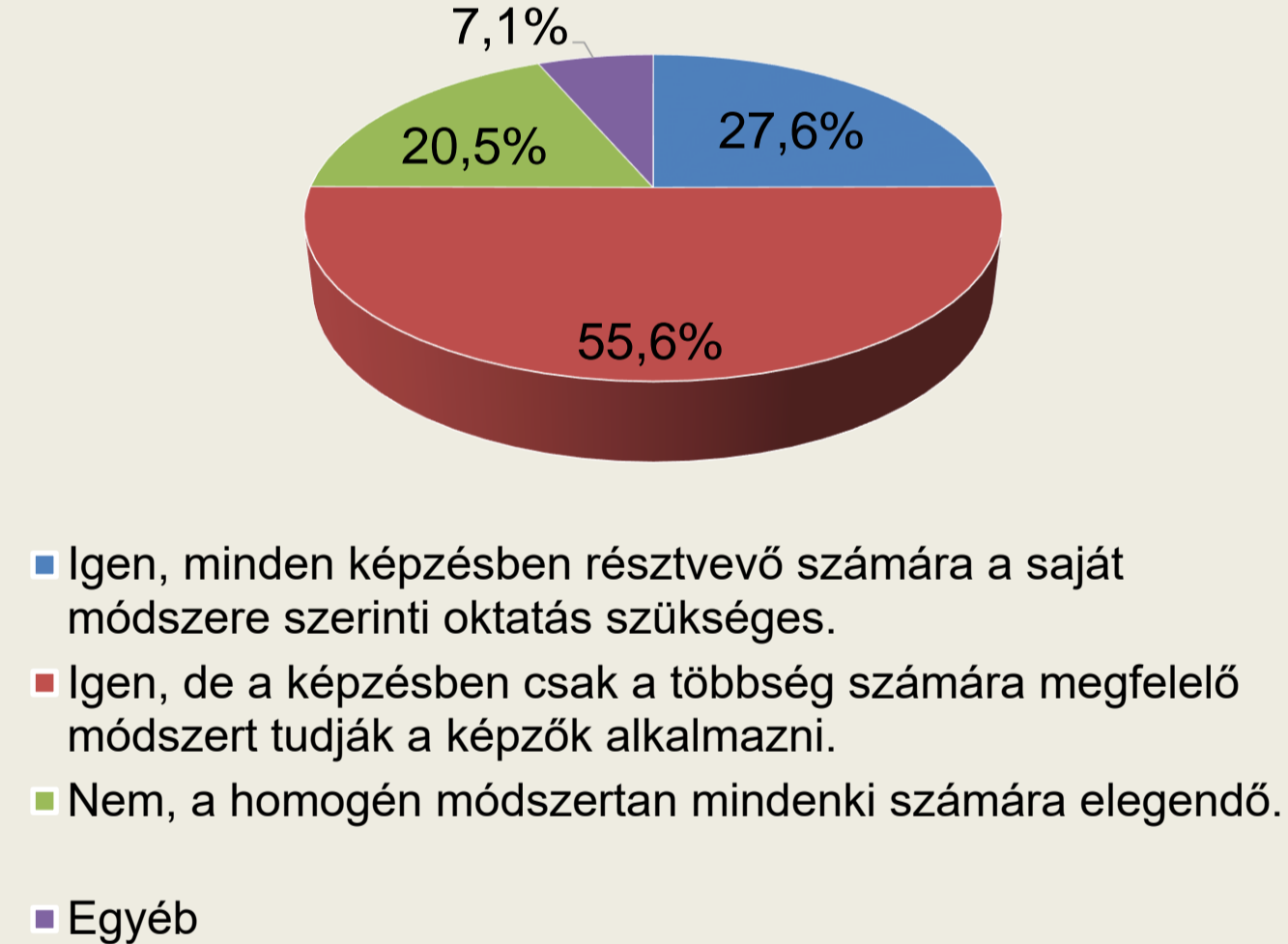
Mennyire tudnak a felnőttképzés oktatói lépést tartani a digitális technológiákkal?

A differenciált oktatáshoz szükséges módszertani tudás függ az oktató életkorától? (válaszok száma)

Az eltérő generációkhoz tartozó felnőttek eltérő módszertan szerinti oktatásának szükségessége

Eredmények

A felnőttképzésben az eltérő módszertan igénye nem a korcsoporthoz kötött, hanem a végzettség szerint tér el. A közép- és alacsony végzettséggel rendelkezők több, mint 20%-kal kisebb mértékben használják az online teret.

A felnőttképzésben részt vevő intézmények, oktatók és tanulók rendelkeznek a digitális technológiák használatához szükséges módszertani tudással és szívesen használják is azokat. A digitális eszközök mennyisége és a tartalomfejlesztés mértéke még nem érte el az igények szintjét és még mindig szívesen használ minden szereplő módszertanban frontális oktatást, eszközben pedig nyomtatott könyveket, jegyzeteket.

A felnőttképzésben részt vevők szerint az oktatók alkalmasak az egyéni igények figyelembevételére a felnőttek képzése kapcsán, mely nem függ az oktató korától. Az oktatók közel 80%-a lépést tart a résztvevők szerint a digitális technológiákkal. A felnőttképzési intézmények technikailag nem rendelkeznek megfelelő mennyiségű digitális táblával és erőforrásaik vagy a piaci igény még nem támogatja az applikációk felnőttképzésben történő bevonását. Amennyiben szeretnénk Magyarországon növelni a felnőttképzés létjogosultságát és az eltérő korcsoportok, eltérő tudásszinttel rendelkezők motivációját, úgy célszerű volna célzott eszközvásárlási támogatást nyújtani azon felnőttképzési intézmények részére, melyekben a szándék és a tudás rendelkezésre áll a fejlődésre.

Az élményszerű képzés jelentősen megváltoztathatná a belépési arányt, mely főként az alacsonyabb – esetleg alapkompenciával nem rendelkezőket – végzettségűeket tartja távol a tanulástól.

Az oktatók életkora szerint nincs szignifikáns eltérés módszertani felkészültségben, azt inkább egyéni motiváltságuk határozza meg.

Összességében az egyéni igényekre épülő – időbeli keretben és módszertanban – felnőttképzése a jövő, mely a jelenléti képzésben megfelelő technikai háttérrel támogatott, míg a gyakorlati képzésben a résztvevők tudásszintjét bevonja a képzési folyamatba.

Az oktatók számára hasznos létrehozni egy szakmai-módszertani tudást – is – támogató felnőttképzési csatornát, ahol folyamatosan elsajátíthatják a generációk által igényelt kommunikációs technikákat, eszközöket, módszereket.

A felnőttképzésbe belépők – és főként a felnőttképzési intézmények, szervezetek – számára célszerű kialakítani egy digitális készségeket, képességeket feltáró „tesztet”, mely segítséget nyújt a megfelelő módszertan kiválasztásában, alkalmazásában.

A fentiek mellett a felnőttképzési intézmények szándékát és az oktatásban dolgozók tudását támogatva – részben vagy teljes mértékben – segíteni kell a szereplőket abban, hogy a digitális tananyagok kidolgozásra, folyamatos frissítésre kerüljenek (az IPAR 4.0 igényeinek megfelelően) és rendelkezésre álljanak a technikai feltételek a jelenléti oktatáshoz is a 21. századi követelmények szerint.

